

Motion till riksdagen 2012/13:U326

av Roger Haddad m.fl. (FP, KD, C)

Fortsatt demokratiutveckling i Burma

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att det internationella samfundet ska driva på en demokratisk utveckling, ökad rättssäkerhet och respekt för de mänskliga rättigheterna i Burma.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige och EU ska ha som krav på europeiska företag verksamma i Burma att värna de mänskliga rättigheterna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige och EU ska få till stånd en kraftfull Burma-resolution i FN:s generalförsamling i år.

Motivering

Den politiska utvecklingen i Burma har de senaste månaderna påvisat flera positiva tecken. Trots dessa förändringar, som är viktiga, får den internationella dialogen med Burma inte avstanna vid beröm för dessa relativa framgångar. I detta nya skede måste omvärlden istället säkerställa att dess förändrade förhållningssätt till Burma aktivt förbättrar landets allvarliga människorättssituation och främjar en demokratisk utveckling. Dels måste Sverige bidra till att upprätthålla internationellt tryck på den burmesiska regimen att färdas i demokratisk riktning, dels måste Sverige säkerställa att svenska (och europeiska) verksamheter i Burma även de främjar demokrati och mänskliga rättigheter.

De förändringar vi nu ser i Burma måste delvis sägas vara ett resultat av en kontinuerlig press från omvärlden med bl. a. sanktioner, starka generalförsamlingsresolutioner, fördömande av valet 2010 och förslaget om en FN-ledd kommission för att undersöka brott mot mänskligheten och krigsbrott. Med

Fel! Okänt namn på

hävandet av amerikanska sanktioner och EU-sanktioner upphör några av de starkaste påtryckningsmedlen att verka. Det är därför av högsta vikt att det internationella samfundet fortsätter att vara aktivt och bibehåller ett tryck på regimen för att uppnå riktiga och bestående förbättringar i landet. Sverige kan här vara en tydligare röst.

EU har numera ett officiellt kontor i Rangoon och förhållandet mellan unionen och den burmesiska regimen har gått in i en ny fas. EU har hävt sina sanktioner mot landet under ett år, trots att de krav man själv ställt på Burmas regim inte uppfyllts, däribland släppandet av samtliga politiska fångar. För att sanktioner ska lyftas helt måste EU kräva att betydande steg tas i demokratisk riktning. Sverige och EU måste tydligt och konsekvent föra fram kravet på en förbättrad människorättssituation i Burma, samt i fortsättningen begära att de statslösa rohingyafolket ges medborgerliga rättigheter. EU kommer snart att utarbeta texten till den 22:a resolutionen om Burma i FN:s generalförsamling. Sverige måste agera för en kraftfull resolution. Samtidigt måste EU säkerställa att europeiska företag och investerare som etablerat eller vill etablera sig i Burma verkar högst ansvarsfullt.

En del av det offentliga EU-biståndet går numera till att utbilda burmesiska tjänstemän. I det skede Burma nu befinner sig i är det oerhört viktigt att man, genom olika kanaler, även fortsätter stödja icke-statliga aktörer, registrerade som icke-registrerade, både i och utanför Burma. Sverige och EU bör konsekvent ta upp frågan om de politiska fångarnas frigivande vid kontakt med den burmesiska regimen. Tidigare i år släpptes hundratals samvetsfångar, däribland de mest högprofilerade, men än beräknas minst 800 sitta kvar.

Att införa lagstyre är centralt för att åtgärda Burmas mycket allvarliga människorättssituation. Sverige kan här erbjuda teknisk expertis till stöd för den juridiska reformprocessen. Den svenska regeringen bör även föra upp på EU:s och FN:s dagordningar vikten av att motverka en djupt förankrad kultur av straffrihet i Burma om regimen där verkligen ska demokratiseras.

Militären ska inte heller tillåtas stå utanför lagen. Enligt den nuvarande konstitutionen garanteras alla delar av militärregimen straffrihet för begångna, och kanske även framtida, brott. Årtionden av förföljelse och mord på civila, tvångsflyttningar och tortyr, sexuellt våld och tvångsarbete, där de etniska minoriteterna varit den främsta måltavlan, går därmed ostraffade.

Väpnade konflikter mellan militären och flera etniska minoritetsgrupper fortsätter, med grova och kontinuerliga övergrepp som följd. Bara i östra Burma finns det uppskattningsvis en halv miljon internflyktingar till följd av juntans krigföring mot civila. Vidare har stridigheterna i Kachinstaten i norra Burma som blossat upp under det senaste året resulterat i 90 000 nya internflyktingar. Till detta ska läggas de flera hundratusen flyktingar som sedan länge lever i läger i grannländerna och de miljontals migrantarbetare som arbetar under mycket svåra villkor, framförallt i Thailand. Då merparten av det internationella biståndet nu fokuseras inne i Burma, tappar flyktinglägren finansiering. Det är viktigt att Sverige fortsätter stödja burmesiska flyktingar i Burmas grannländer så länge dessa inte har möjlighet att frivilligt återvända till en trygg tillvaro. Vidare måste eventuella svenska fredsbyggande initiativ i konfliktområden, i stil med den av Norge initierade Myanmar Peace Support

Fel! Okänt namn på

Initiative, vara inkluderande gentemot lokalbefolkningar och omgärdas av transparens.

Många av Burmas grannländer, framförallt Kina och Thailand, investerar stora pengar i naturresursutvinning i Burma, som i många fall leder till ökade konflikter och MR-övergrepp, och sällan ger några fördelar till befolkningen. Problemen med dessa investeringar bör uppmärksammas. Thailand har dessutom hotat med att stänga flyktinglägren längs den thai-burmesiska gränsen och skicka tillbaka den burmesiska exilrörelsen som verkar i landet. Detta vore i nuläget en katastrof och måste hindras. Sverige har nära relationer till Thailand som borde kunna påverkas till att föra en mer aktiv och värderingsstyrd politik gentemot Burma.

Stockholm den 5 oktober 2012

Roger Haddad (FP)

Caroline Szyber (KD)

Emil Källström (C)